

21.08.2026 r.

Andrzej Łapa

ul. [REDACTED]  
[REDACTED]  
[REDACTED]

Ministerstwo Infrastruktury  
ul. Tytusa Chałubińskiego 4/6  
00-928 Warszawa

## PETYCJA

**Dotyczy:** zmiany przepisów regulujących udostępnianie osobie egzaminowanej zapisu przebiegu części praktycznej egzaminu państwowego na prawo jazdy

### I. Przedmiot petycji

Wnoszę o podjęcie inicjatywy legislacyjnej zmierzającej do zmiany art. 54 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami oraz § 7 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 24 listopada 2023 r. w sprawie egzaminowania osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez egzaminatorów oraz wzorów dokumentów stosowanych w tych sprawach (Dz. U. poz. 2659 ze zm.), w sposób ustanawiający bezwarunkowe prawo osoby egzaminowanej do otrzymania kopii zapisu przebiegu części praktycznej jej własnego egzaminu państwowego, w szczególności przez wprowadzenie następujących rozwiązań:

1. przyznanie osobie egzaminowanej oraz jej pełnomocnikowi prawa do otrzymania, na wniosek, kopii zapisu obrazu i dźwięku zarejestrowanego podczas części praktycznej egzaminu, którego ta osoba była uczestnikiem, przy czym prawo to nie może być uzależnione od uprzedniego złożenia skargi na sposób przeprowadzenia egzaminu, od wszczęcia jakiegokolwiek postępowania ani od wykazania interesu prawnego lub faktycznego;
2. określenie, że kopia jest wydawana w postaci cyfrowej, w pierwszej kolejności za pośrednictwem systemu teleinformatycznego ośrodka egzaminowania lub innego bezpiecznego kanału elektronicznego, a na żądanie wnioskodawcy na dostarczonym przez niego albo przez ośrodek informatycznym nośniku danych, z wyłączeniem konieczności osobistego stawiennictwa w siedzibie ośrodka egzaminowania lub w jego oddziale terenowym;
3. określenie maksymalnego terminu realizacji wniosku, nie dłuższego niż siedem dni roboczych od dnia jego wpływu, oraz zasady, zgodnie z którą wydanie kopii w postaci

cyfrowej następuje nieodpłatnie, a jedyną dopuszczalną opłatą jest zwrot rzeczywistego kosztu nośnika, jeżeli nośnik zapewnia ośrodek egzaminowania;

4. wydłużenie ustawowego okresu przechowywania zapisu, który obecnie wynosi dwadzieścia jeden dni od dnia przeprowadzenia egzaminu, do co najmniej trzech miesięcy, ponieważ obecny termin jest krótszy niż realny czas potrzebny osobie egzaminowanej na zorientowanie się w przysługujących jej uprawnieniach, uzyskanie porady prawnej i sformułowanie wniosku, a ponadto jest krótszy niż terminy części postępowań, w których zapis stanowi jedyny materialny dowód przebiegu zdarzenia;
5. wprowadzenie obowiązku pouczenia osoby egzaminowanej o przysługującym jej prawie do otrzymania kopii zapisu, o terminie przechowywania zapisu oraz o sposobie złożenia wniosku, przy czym pouczenie to powinno być zamieszczone bezpośrednio na arkuszu przebiegu części praktycznej egzaminu przekazywanym tej osobie na podstawie § 28 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia;
6. uzupełnienie katalogu podmiotów uprawnionych do przeglądania zapisu, określonego w § 7 ust. 3 rozporządzenia, o instruktora, który brał udział w części praktycznej egzaminu na podstawie art. 55 ust. 1 ustawy, oraz o instruktora prowadzącego szkolenie danej osoby, jeżeli osoba egzaminowana wyrazi na to zgodę, ponieważ obecnie osoba, która przebywała w pojeździe podczas egzaminu i była rejestrowana, nie ma żadnego dostępu do zapisu tego samego zdarzenia.

## **II. Uzasadnienie**

### **1. Stan prawny wynikający wprost z przepisów**

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami przebieg części praktycznej egzaminu państwowego jest rejestrowany za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk, a zarejestrowany obraz i dźwięk przechowuje się w ośrodku egzaminowania na odpowiednich informatycznych nośnikach danych zabezpieczonych przed dostępem osób nieupoważnionych, przez okres dwudziestu jeden dni od dnia przeprowadzenia egzaminu, przy czym w przypadku złożenia skargi na przebieg egzaminu lub na warunki, w jakich był on przeprowadzany, zapis przechowuje się do czasu zakończenia postępowania wyjaśniającego.

Zgodnie z § 7 ust. 3 obowiązującego rozporządzenia zarejestrowany przebieg części praktycznej egzaminu mogą przeglądać wyłącznie dyrektor lub osoba przez niego upoważniona, egzaminator nadzorujący, osoba upoważniona przez marszałka województwa do przeprowadzenia kontroli ośrodka egzaminowania, o której mowa w art. 69 ust. 4 ustawy, osoba egzaminowana lub jej pełnomocnik oraz egzaminator, który przeprowadził ten egzamin, w przypadku złożenia skargi dotyczącej egzaminu, a także egzaminator, który przeprowadził egzamin, w przypadku wszczęcia postępowania wyjaśniającego. Zgodnie z § 3 ust. 2 rozporządzenia ośrodek egzaminowania wyznacza miejsce do przeglądania zarejestrowanego przebiegu części praktycznej egzaminu.

Z zestawienia tych przepisów wynikają wprost trzy okoliczności, które są przedmiotem niniejszej petycji.

Po pierwsze, przepis posługuje się wyłącznie czasownikiem "przeglądać", a nie zwrotem "otrzymać kopię", wobec czego prawodawca przyznał osobie egzaminowanej jedynie możliwość obejrzenia nagrania w miejscu wyznaczonym przez ośrodek egzaminowania, nie przyznając jej prawa do dysponowania kopią zapisu dotyczącego jej samej.

Po drugie, uprawnienie osoby egzaminowanej do przeglądania zapisu zostało uzależnione od złożenia skargi dotyczącej egzaminu, co tworzy konstrukcję wewnętrznje nielogiczną, ponieważ aby złożyć rzetelnie umotywowaną skargę na sposób przeprowadzenia egzaminu, obywatel musiałby najpierw zapoznać się z materiałem dowodowym, do którego dostęp otwiera mu dopiero złożenie tej skargi, w rezultacie czego system w praktyce wymusza składanie skarg formułowanych w ciemno, opartych wyłącznie na pamięci i emocjach osoby, która kilkadziesiąt minut wcześniej przeżyła sytuację silnie stresującą, a następnie pozwala te skargi oddalać jako gołosłowne.

Po trzecie, wyznaczenie miejsca do przeglądania zapisu, przewidziane w § 3 ust. 2 rozporządzenia, oznacza w praktyce, że o czasie i miejscu zapoznania się z nagraniem decyduje wojewódzki ośrodek ruchu drogowego, a nie obywatel, który musi dostosować się do godzin urzędowania jednostki i do terminu wyznaczonego przez jej pracowników.

## **2. Bariera geograficzna i organizacyjna jako realne wyłączenie prawa**

Obowiązujący model, w którym jedyną formą zapoznania się z zapisem jest osobiste stawienie się w wyznaczonym przez ośrodek egzaminowania miejscu, oznacza dla znacznej części obywateli faktyczne pozbawienie tego prawa, ponieważ struktura sieci wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego i ich oddziałów terenowych prowadzi do absurdalnych sytuacji, gdzie mieszkaniiec Świnoujścia, aby obejrzeć nagranie trwające kilkadziesiąt minut, musi pokonać blisko sto kilometrów w jedną stronę do Szczecina, poświęcić na to cały dzień roboczy, ponieść koszt przejazdu, a niekiedy również wziąć urlop, przy czym musi to zrobić w terminie wyznaczonym przez ośrodek i mieszczącym się w dwudziestojednodniowym oknie przechowywania zapisu.

Podobne przykłady można mnożyć w każdym województwie, a dotyczą one szczególnie osób młodych, osób bez własnego środka transportu, osób z niepełnosprawnościami oraz osób sprawujących opiekę nad dziećmi lub osobami zależnymi, czyli dokładnie tych grup, których zdolność do dochodzenia własnych praw jest już z innych przyczyn ograniczona. Państwo, które rejestruje przebieg egzaminu obowiązkowo, w oparciu o przepis rangi ustawowej, a następnie uzależnia dostęp obywatela do tego zapisu od pokonania przez niego kilkuset kilometrów w ciągu trzech tygodni, w istocie ustanawia prawo pozorne, ponieważ prawo, z którego realnie nie da się skorzystać, nie jest prawem, lecz deklaracją.

Podkreślam, że wniosek niniejszej petycji nie generuje kosztów, ponieważ zapis istnieje już w postaci cyfrowej na informatycznym nośniku danych, ośrodki egzaminowania dysponują systemami teleinformatycznymi, a przekazanie pliku bezpiecznym kanałem elektronicznym

jest czynnością tańszą dla ośrodka niż udostępnienie pomieszczenia, sprzętu odtwarzającego i czasu pracownika nadzorującego oglądanie nagrania na miejscu.

### **3. Wartość szkoleniowa zapisu i rażąca asymetria obecnych rozwiązań**

Zwracam uwagę na przepis § 46 ust. 5 obowiązującego rozporządzenia, zgodnie z którym w ramach warsztatów doskonalenia zawodowego egzaminatorów, za zgodą dyrektora, mogą być wykorzystane zarejestrowane fragmenty przebiegu części praktycznej egzaminu, pod warunkiem zachowania zasad ochrony danych osobowych, w tym zasad dotyczących ochrony wizerunku osoby egzaminowanej i egzaminatora.

Prawodawca dostrzegł zatem i wprost uznał, że zapis przebiegu egzaminu ma wartość dydaktyczną, że jego wykorzystanie w celach szkoleniowych jest dopuszczalne oraz że ochrona danych osobowych nie stanowi w tym zakresie przeszkody nie do pokonania, lecz warunek, który da się spełnić. Prawodawca przyznał jednak tę możliwość wyłącznie jednej stronie procesu egzaminacyjnego, odmawiając jej całkowicie osobom egzaminowanym oraz instruktorom nauki jazdy, czyli tym uczestnikom systemu, którzy z analizy błędów mogliby odnieść największą korzyść.

Jest to asymetria, dla której nie sposób znaleźć uzasadnienia merytorycznego. Osoba egzaminowana, która uzyskała wynik negatywny, otrzymuje wypełniony arkusz przebiegu części praktycznej egzaminu oraz ustne omówienie przyczyn tego wyniku bezpośrednio po zakończeniu jazdy, a więc w momencie, w którym poziom stresu, rozczarowania i napięcia emocjonalnego skutecznie uniemożliwia jej przyswojenie jakiegokolwiek treści merytorycznej. Możliwość spokojnego obejrzenia nagrania we własnym domu, kilkakrotnego zatrzymania obrazu w momencie popełnienia błędu, prześledzenia własnej techniki obserwacji, sposobu zajmowania pasa ruchu, prędkości dojazdu do skrzyżowania czy reakcji na sygnalizację, a następnie omówienia tego materiału z instruktorem przed kolejnym podejściem, jest jednym z najtańszych i najskuteczniejszych narzędzi poprawy jakości szkolenia kierowców, jakie w ogóle są dostępne, a jego wprowadzenie nie wymaga ani nowych inwestycji, ani nowych etatów, ani nowej infrastruktury, ponieważ materiał ten jest już wytwarzany i już przechowywany.

Ośrodki szkolenia kierowców, które uzyskałyby za zgodą kursanta dostęp do takiego materiału, byłyby wreszcie w stanie zweryfikować własną skuteczność w oparciu o dowód, a nie o relację, a nadzór starostów nad jakością szkolenia zyskałby narzędzie odwołujące się do faktów.

### **5. Odparcie argumentu o ryzyku błędnej oceny nagrania przez osoby postronne**

Przewiduję, że wobec niniejszej petycji zostanie podniesiony argument, zgodnie z którym osoba nieposiadająca kwalifikacji egzaminatora może błędnie zinterpretować zarejestrowaną sytuację drogową, wyciągnąć z niej nieuprawnione wnioski i sformułować niesprawiedliwy zarzut wobec konkretnego egzaminatora lub wobec ośrodka egzaminowania.

Argument ten należy odrzucić z kilku niezależnych powodów.

Po pierwsze, przedmiotem petycji jest przyznanie prawa do otrzymania kopii zapisu osobie, której ten zapis bezpośrednio dotyczy, a nie ustanowienie powszechnego dostępu do nagrań ani tym bardziej przeniesienie kompetencji do oceny egzaminu na opinię publiczną. Ocena prawidłowości przeprowadzenia egzaminu pozostaje wyłączną kompetencją marszałka województwa działającego na podstawie art. 72 ustawy oraz sądów administracyjnych, i niniejsza petycja w niczym tej kompetencji nie narusza, ponieważ nie proponuję, aby o wyniku egzaminu decydowały komentarze internetowe.

Po drugie, ryzyko błędnej interpretacji materiału przez osobę nieprofesjonalną jest ryzykiem obecnym w każdej dziedzinie życia publicznego i nigdzie nie stanowi samodzielnej podstawy do odmowy dostępu do dokumentacji własnej sprawy, ponieważ w przeciwnym razie należałoby konsekwentnie odmawiać pacjentom dostępu do dokumentacji medycznej, stronom postępowań dostępu do akt, a podatnikom dostępu do własnych rozliczeń, gdyż każdy z tych materiałów może zostać przez laika źle zrozumiany.

Po trzecie, i jest to argument najistotniejszy, jeżeli materiał obrazujący typowy przebieg egzaminu państwowego wywoływałby powszechne zdziwienie lub sprzeciw osób znających przepisy ruchu drogowego, to problemem nie byłby dostęp do tego materiału, lecz treść kryteriów oceny i praktyka ich stosowania. Rzeczywistym pożytkiem z jawności byłaby w takiej sytuacji poważna debata o tym, czy kryteria oceny określone są adekwatne do celu, jakim jest sprawdzenie zdolności do bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym, czy też w części przekształciły się w mechanizm oceniający zgodność zachowania kandydata z lokalnym zwyczajem konkretnego ośrodka. Uchylenie się od tej debaty przez utrzymywanie niedostępności materiału źródłowego nie jest ochroną systemu, lecz odsuwaniem w czasie jego naprawy.

Obecny stan, w którym obywatel nie może otrzymać nagrania własnego egzaminu, sfinansowanego z wniesionej przez niego opłaty, przeprowadzonego przez funkcjonariusza publicznego, w pojeździe wyposażonym w urządzenie rejestrujące na mocy przepisu ustawowego, wygląda z zewnątrz jak zabezpieczanie dowodów przed obywatelem, a nie jak ochrona kogokolwiek. Jeżeli wszystko odbywa się prawidłowo, to nie ma czego chronić, a jeżeli jest inaczej, to tym bardziej nagranie powinno być dostępne. Nie znam ani jednego argumentu, który tłumaczyłby, dlaczego w trzeciej dekadzie dwudziestego pierwszego wieku plik wideo dokumentujący czterdziestopięciominutową jazdę po mieście miałby być traktowany jak materiał wymagający szczególnej reglamentacji.

## **6. Ochrona danych osobowych i wizerunku nie stoi na przeszkodzie proponowanej zmianie**

Kwestia ochrony wizerunku egzaminatora, która bywa podnoszona jako główna przeszkoda, wymaga rozdzielenia dwóch odrębnych zagadnień, które w dyskusji publicznej są ze sobą stale mylone.

Pierwszym zagadnieniem jest zakres obowiązkowej rejestracji. Zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia urządzenie rejestruje co najmniej obraz widoczny do przodu przez przednią szybę pojazdu egzaminacyjnego, przy zastosowaniu kamery o kącie widzenia czterdziestu pięciu stopni lub większym, oraz, zgodnie z pkt 2, dźwięk w pojeździe rejestrowany

równoległe z obrazem. Przepis nie wymaga zatem rejestrowania wizerunku egzaminatora ani wizerunku osoby egzaminowanej, a kamery skierowane do wnętrza pojazdu są rozwiązaniem wprowadzanym z inicjatywy poszczególnych wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego, ponad wymagany standard. Wynika z tego wprost, że w zakresie odpowiadającym obowiązkowej rejestracji problem wizerunku egzaminatora w ogóle nie powstaje, a w pozostałym zakresie może zostać rozwiązany technicznie, przez wydawanie kopii ograniczonej do zapisu wymaganego przepisami albo przez zastosowanie anonimizacji obrazu wewnętrznego.

Drugim i całkowicie odrębnym zagadnieniem jest rozpowszechnianie zapisu przez osobę, która otrzymała kopię. Ta kwestia jest już uregulowana i nie wymaga żadnej ingerencji prawodawcy, ponieważ rozpowszechnianie wizerunku innej osoby bez jej zgody pozostaje ograniczone przez art. 81 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz przez przepisy o ochronie dóbr osobistych, a osoba, która chciałaby upublicznić nagranie, jest zobowiązana do usunięcia lub zamazania wizerunku innych osób i ponosi pełną odpowiedzialność cywilną za naruszenie tego obowiązku. Dokładnie ta sama zasada obowiązuje w odniesieniu do każdego innego materiału audiowizualnego znajdującego się w posiadaniu obywatela i nikt nie proponuje, aby z tego powodu zakazać obywatelom posiadania nagrań w ogóle. Odmawianie wydania kopii z uwagi na hipotetyczne przyszłe naruszenie prawa przez wnioskodawcę jest konstrukcją opartą na domniemaniu złej wiary obywatela, a takie domniemanie nie ma podstaw w polskim porządku prawnym.

Warto również odnotować, że w części państw europejskich zapis przebiegu egzaminu na prawo jazdy nie jest traktowany jako materiał reglamentowany, a nagrania takie bywają publicznie dostępne i wykorzystywane w celach edukacyjnych, co nie doprowadziło do załamania systemu egzaminowania ani do masowych naruszeń dóbr osobistych egzaminatorów.

### **III. Wniosek końcowy**

Wnoszę o rozpatrzenie niniejszej petycji, o poinformowanie mnie o sposobie jej załatwienia wraz z uzasadnieniem, w trybie art. 13 ustawy o petycjach.

Wyrażam zgodę na publikację danych osobowych w zakresie imienia i nazwiska.

**Z poważaniem,**  
Andrzej Łapa